

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 21Co/279/2014  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113227067  
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2015  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8113227067.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandrávej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Bratislava, Pribinova 25, právne zastúpený: Advoktáska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., IČO: 47 233 516 so sídlom Bratislava, Pribinova 25 proti žalovanému: A. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., Z. XXXX/X, právne zastúpený: JUDr. Zdeňka Vokálová, advokátka so sídlom Prešov, Hlavná 61 v konaní o zaplatenie 1.921,84 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 15C/286/2013-58 zo dňa 12.06.2014 takto jednodhlasne

### rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku o zamietnutí žalobného návrhu v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.
- II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom n e p r i z n á v a .

### odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 46,36 Eur s ročným úrokom z omeškania 8,75 % splatným od 27.09.2012 do zaplatenia.

V prevyšujúcej časti žalobný návrh zamietla.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 446,39 Eur na účet právneho zástupcu žalovaného v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku“.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že žalobca uzatvoril so žalovaným 20.07.2010 zmluvu o revolvingovom úvere č. 830003111, na základe ktorej poskytol žalovanému 1.500,- Eur. Poskytnutý úver s úrokom sa žalovaný zaviazal splatiť v 42 mesačných splátkach, vrátane úrokov vo výške 80,37 v termínoch splatnosti dohodnutých zmlúv. Účastníci zmluvného vzťahu sa dohodli na odklade splátok č. 9,10,11 pôžičky a tieto mal žalovaný zaplatiť ako splátky č. 43,44,45. Žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou splátky splatnej ako č. 9 a žalobca stanovil okamžitú splatnosť úveru z dôvodu omeškania na deň 10.09.2012 a vyzval ho na uhradenie zvyšku dlžnej sumy 1.921,86 Eur. Žalobca si uplatnil zmluvnú pokutu vo výške 0,65 % denne a úrok z omeškania podľa Nariadenia vlády č. 87/1995, tak aby výška zmluvnej pokuty a úroku z omeškania neprevyšovala priemernú hodnotu ročnej RPMN.

Na takto zistený skutkový stav prijal právny názor, podľa ktorého je nepochybné, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je zmluvou spotrebiteľskou, pretože žalobca poskytol ako dodávateľ žalovanému úver v rámci výkonu podnikateľskej činnosti. Záväzok zaplatiť úroky za poskytnutie prostriedkov je podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere. Zákon o spotrebiteľských úveroch, Obchodný zákonník a ani iné právne predpisy vyslovene neustanovujú maximálnu výšku úrokov zo spotrebiteľského úveru, avšak napriek tomu nemožno vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy, pretože aj tu platí ust. § 3 ods.1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Neprimerané zmluvné úroky dojednané pri zmluve o spotrebiteľskom úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a mravným princípom spoločenského poriadku. Prvostupňový súd poukázal na to, že z revolvingovej zmluvy uzatvorenej medzi účastníkmi vyplýva, že bol dohodnutý úrok vo výške 70,01 %, čo oproti úrokom, za ktoré poskytovali finančné prostriedky peňažné ústavy sa pohybovali ročne vo výške 12,64 %. Ďalej poukázal súd na nekorektný údaj týkajúci sa RPMN úveru 64,94 %, čo je v rozpore s logikou pri úroku z úveru 70,01 %. S poukazom na nekorektný údaj a tiež na to, že zmluva o revolvingovom úvere v zmysle § 9 ods.2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. neobsahovala podstatné náležitosti, t.j. termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa majú priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom prvostupňový súd zmluvu o revolvingovom úvere považoval za bezúročnú a bez poplatkov. Predmetná zmluva o revolvingovom úvere takýto konkrétny splátkový kalendár neobsahuje. Prvostupňový súd vyhodnotil zmluvu o revolvingovom úvere v časti zmluvného úroku za neplatnú pre rozpor s ust. § 3 Občianskeho zákonníka. Za nedôvodnú považoval aj uplatnenú zmluvnú pokutu, keďže nebola súčasťou zmluvného dojednania a nachádzala sa len v zmluvných dojednaniach a nejde o individuálne vyjednanie medzi dodávateľom a spotrebiteľom a nie je možné ich považovať za súčasť zmluvy. Za dôvodné tak považoval priznať žalobcovi len zaplatenie rozdielu medzi poskytnutou sumou 1.500,- Eur a celkovo zaplatenou sumou 1.453,70 Sk, teda 46,30 Eur, ďalej zákonný úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne splatným od 27.09.2012 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti žalobný návrh považoval za nedôvodný.

Poukázal na ustanovenia § 1 ods.2, § 4 ods.1, § 9 ods.1, 2, § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ďalej na § 52 ods.1,2, § 52a ods.1, § 53 ods.1,2,3,5,6, § 39, § 517 ods.1,2 Občianskeho zákonníka, § 497 Obchodného zákonníka a § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2009.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods.3 a priznal žalovanému plnú náhradu trov konania, pretože mal neúspech len v pomerne nepatrnej časti pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia, pričom trovy pozostávajú z odmeny za poskytovanie právnych služieb a to za 5 úkonov právnej služby, vrátane režijného paušálu. Celkove tak priznal náhradu trov konania vo výške 446,39 na náhradu ktorých zaviazal žalobcu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobe vyhovel alebo zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Okrem iného v odvolaní uviedol, že nesúhlasí so záverom súdu, podľa ktorých by úver poskytnutý na základe zmluvy mal byť úročným a bez poplatkov. Neboli preukázané zákonné predpoklady, ktoré sú definované v ust. § 11 ods.1 písm. a/ zákona č. 129/2010 v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Uzavretá zmluva podľa jeho názoru obsahuje stanovenie počtu, výšky a termínov splatnosti splátok, keďže sa hovorí počet splátok 42, výška splátky je stanovená, splatnosť je určená k 17. dňu v mesiaci. Tvrdenie súdu o rozčlenení splátky nepodporuje ani len slovné spojenie právnej normy, ktoré nehovorí o uvádzaní počtu, termínov a výšky splátok úrokov, splátok istiny a splátok ostatných poplatkov. Poukázal ďalej v odvolaní na to, že je v rozpore s logikou vecí, aby pri úroku z úveru 70,01 % bola hodnota RPMN 64,94, potom je zrejme poznamenať, že jeho tvrdenia sú v rozpore so zákonnou úpravou výpočtu percentuálnej ročnej miery nákladov. Súd nevykonal žiaden dôkaz o výške RPMN. Žalobca namieta aj záver spočívajúci v tom, že dohoda o odplate by mala byť neplatnou. Nevychádzal z príslušnej právne úpravy, ale zaoberal sa len ust. § 39, pritom otázka odplaty za požičanie peňažných prostriedkov bola upravená osobitným ustanovením a to § 53 ods.6 Občianskeho zákonníka. Napadol aj výrok o trovách konania. Je nepreskúmateľné, či napríklad úkon právnej služby spĺňa charakter účelnosti, bol vykonaný v deň po pojednávaní.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p. ) a potom ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Krajského súdu v Prešove najmenej 5 dní vopred, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Odvolateľ tvrdí, že napadnutý rozsudok prvostupňového súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právny posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa právneho názoru odvolacieho súdu prvostupňový súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkových záverov vyvodil správne právne závery. Odvolací súd v podrobnostiach poukazuje na vecne správne právne závery prvostupňového súdu a len na ich doplnenie uvádza nasledovné:

Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (článok 6 bod 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

Odvolací súd poukazuje na rozsudok Súdneho dvora z 27.02.2014 vo veci sp. zn. C-470/12, bod 41, v ktorom Súdny dvor výslovne deklaroval, že „možnosť súdu skúmať nekalosúťažné podmienky aj bez návrhu predstavuje vhodný prostriedok na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice 93/13, teda zabránenie tomu, aby bol jednotlivý spotrebiteľ viazaný nekalou podmienkou, a zároveň na dosiahnutie cieľa stanoveného v článku 7 tejto smernice, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok smerujúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 32, a Mostaza Claro, C-168/05, Zb. s. I-10421, bod 25)“ .

V zmysle článku 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa preto prvostupňový súd správne zaoberal otázkou, či zmluvné podmienky inkorporované do štandardnej spotrebiteľskej zmluvy nepredstavujú neprimerané zmluvné podmienky v neprospech spotrebiteľa. Prvostupňový súd pritom dospel k záveru, že výška úrokov uvedená v zmluve o revolvingovom úvere je v rozpore s dobrými mravmi z dôvodu ich neprimeranosti.

Správne prvostupňový súd poukázal na konštantnú judikatúru a uviedol, že hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009).

V danom prípade sa prvostupňový súd správne zaoberal výškou úroku z úveru, ktorú činí 70,01 % ročne a porovnával ju s úrokmi poskytovanými peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.

Z internetovej stránky Národnej banky Slovenska prvostupňový súd preveril úrokové miery podobných úverov v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 1 rok do 5 rokov v júli 2010 bežný úrok predstavoval 12,64 % p.a. Z toho je zrejmé, že žalobcom požadovaný úrok v danom prípade bol viac ako päťnásobne vyšší ako úrok, za ktorý za obdobných podmienok banky úver poskytovali.

Odvolačný súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 550% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. Žalobcom požadovaný úrok z úveru ročne 70,01 % spôsobil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov tejto úverovej zmluvy, pretože bolo súdom v rámci skutkového stavu preukázané a zistené, že priemerné v tomto období boli úroky vo výške 12,64 % ročne.

Zmluvné podmienky v predmetnej veci prvostupňový súd správne, pokiaľ ide o úrok z úveru, vyhodnotil ako odporujúce dobrým mravom, a odvolaciemu súdu neprináleží ich upravovať tak, aby zodpovedali zákonnej požiadavke súladu s dobrými mravmi (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-618/10 Banco Español). Prvostupňový súd svoje úvahy náležite odôvodnil a vychádzal zo skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní. Odvolateľ poukazuje na „vtesnanie sa“ do administratívneho limitu. Je však potrebné rozlišovať medzi inštitútom úrokovej sadzby (úroky za úver) a inštitútom RPMN (ročná percentuálna miera nákladov). Administratívny strop zákonodarca stanovil nie na úroky, ale na RPMN, ktorá ročná percentuálna miera nákladov zahŕňa aj poplatky a obdobie splácania. Ide o celkové náklady na úver. Nariadenie vlády č. 238/2008 Z. z. a ani žiadny všeobecne záväzný predpis nijako neobmedzil súdy, aby korigovali neprimerane vysoké úroky, ktoré sú síce zložkou pre výpočet RPMN, no nie sú vyňaté z posudzovania dodržania imperatívu dobrých mravov zo strany súdu. Sadzba úrokov 70,01 % je úplne drastická a nemá žiadne opodstatnenie v demokratickej spoločnosti. Súdy sa značne kriticky vyjadrili už aj k nižším úrokovým sadzbám (5Cdo 26/2011 (48%), 1MCdo 1/09 (60%), Krajský súd v Prešove vo veci 3Co 67/2008 (25%). Nemecký BGH v rozsudku z 13. 3. 1990 AZ XI ZR 252/89 vyhlásil úver s rozdielom o 12% percentuálnych bodov oproti priemeru na trhu pre obdobný úver za nemravný a žalobu zamietol pre rozpor plnenia s dobrými mravmi (civilnoprávna úžera). Švajčiarsky spolkový súd znížil v roku 1967 rozhodnutím z 1. 4. 1967 úrokovú sadzbu v prípadoch úverov pre spotrebiteľov z 26% na 18% a sadzbu 26% vyhlásil za odporujúcu dobrým mravom.

Odvolačný súd sa stotožňuje s prvostupňovým súdom v posúdení zmluvy o revolvingovom úvere ako bezúročného a úveru bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, 20.07.2010). a v tomto smere poukazuje na judikatúru súdov vychádzajúcu z právnej úpravy zákona č. 129/2010 Z.z.

„Podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy, musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať aj uvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, teda s rozčlenením jednotlivých čiastok, nestačí teda uviesť len celkovú výšku splátok. Predložená zmluva o revolvingovom úvere zo dňa 20.10.2010 takýto konkrétny splátkový kalendár neobsahovala. Takáto informácia je pritom významná pre spotrebiteľa, najmä pokiaľ ide o jeho možnosť zhodnotiť na základe predloženého splátkového kalendára ekonomickosť poskytnutého úveru, posúdenie, či požadovaný úrok za úver je pre neho výhodný, prijateľný, resp. aby spotrebiteľ bol schopný posúdiť celkovú výšku odplaty požadovanej navrhovateľom za poskytnutý úver.“ (porov. rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co 401/2012)

„Súd považoval neuvedenie výšky splátok istiny, úrokov a poplatkov za neprijateľnú podmienku, ako to má na mysli ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Navyše súd poukazuje na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, z ktorého vyplýva, že ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2, okrem iných aj písm. k), a to výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, tak sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.“ (porov. rozsudok Okresného súdu Rožňava sp. zn. 10C/3/2015)

„Konečnou splatnosťou sa rozumie konkrétny termín, jeden konkrétny dátum, ku ktorému má byť úver splatný. Takýto dátum v zmluve ani jej všeobecných obchodných podmienkach uvedený nie je. Absentuje. Nestačí, že je dohodnutý počet splátok a termín splatnosti splátok. To nie je konečná splatnosť. Nestačí, že v zmluve je uvedený dátum prvej splátky a počet splátok a to by si prípadne mohol

odporca konečnú splatnosť vypočítať. Zákon hovorí jasne, zmluva musí obsahovať údaj o konečnej splatnosti úveru a taký údaj v zmluve absentuje. Pre absenciu týchto náležitostí, a to prípadne aj len jednej z nich, podľa ust. § 9 ods. 2 zák. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Vyplýva z toho, že navrhovateľ mal právo na vrátenie skutočne poskytnutého plnenia, teda poskytnutého úveru.“ (porov. rozsudok Okresného súdu Dunajský Streda sp. zn. 7C 124/2014).

Prvostupňový súd správne zamietol nárok žalobcu i čo do zmluvnej pokuty.

Dohoda o zmluvnej pokute musí mať obligatórne písomnú formu. Ustanovenia o zmluvnej pokute musia byť urobené v písomnej forme a podpísané oboma zmluvnými stranami tak ako to vyžaduje § 544 ods. 2 OZ, táto podmienka v danom prípade splnená nebola a z týchto dôvodov nebol daný dôvod na priznanie nároku navrhovateľa na úhradu zmluvnej pokuty.

Na potvrdenie správnosti tohto záveru odvolací súd dáva do pozornosti konštatovanie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo vzťahu k písomnej forme dojednania v spotrebiteľskej zmluve:

„Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne výmenných listoch, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. V konaní nebola zo strany účastníkov doložená rozhodcovská zmluva vo forme osobitnej zmluvy. Základná podmienka pre konštatovanie existencie rozhodcovskej zmluvy vo forme rozhodcovskej doložky k zmluve je písomná forma. Písomná forma je zachovaná, ak je obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami.“ (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 2Cdo 245/2010).

Ani prípadný nesprávny záver prvostupňového súdu ohľadom výpočtu RPMN, nie je spôsobilý spôsobiť zmenu vecne správneho rozsudku, a to s poukazom na vyššie uvedené dôvody.

Keďže prvostupňový súd správne zistil skutkový stav a správne vec v súlade s vyššie citovanou judikatúrou súdov Slovenskej republiky vec právne posúdil, odvolací súd rozsudok vo výroku o zamietnutí žalobného návrhu v prevyšujúcej časti spolu so súvisiacim výrokom o náhrade trov konania s osvojením si dôvodov ako správny potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Odvolateľ taktiež namietal neúčelnosť úkonu právnej služby vykonaného dňa 02.04.2014 vo vzťahu k priznanej náhrade trov konania. Je potrebné považovať aj tento úkon právnej služby za účelný, z dôvodu, že žalovaný predložil súdu dôkazy na podporu svojich tvrdení.

Výrok o trovách konania odvolací súd odôvodňuje ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. s použitím ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. Úspešný žalovaný si trovy odvolacieho konania neuplatnil. Neúspešný žalobca si trovy odvolacieho konania uplatnil, keďže bol v konaní neúspešným, nárok na náhradu trov odvolacieho konania mu nevznikol.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.